

Achtergrond

Objectieve vastlegging van fokkerij en productie gegevens zijn van essentieel belang voor de melkveehouderij en helpen de veehouders bij het maken van betrouwbare keuzes bij paringen, selectie en aankoop. Dit is van oudsher de taak van het stamboek. In de Nederlandse melkveehouderij wordt op grote schaal ervaren dat het NRS (Nederlands Rundvee Stamboek) sinds de fusie met de coöperatieve fokkerijorganisatie CR-Delta (nu CRV) niet meer de volledige dienstbaarheid aan de sector als prioriteit heeft en lijdt onder een gemis aan onafhankelijkheid, openheid en diversiteit. De NVO is na deze fusie door de overheid gevraagd om met een brede vertegenwoordiging vanuit de sector het onderdeel fokwaardenpublicatie nog zoveel mogelijk sectorbreed te behartigen. Vanaf het begin is dit ondoenlijk gebleken gezien de erg scheve machtsverhoudingen tussen de dominante marktpartij met het ingelijfde stamboek enerzijds en veel kleinere partijen anderzijds. In 2009 is dit in de NVO geëscaleerd en heeft de CRV er voor gekozen om met een beperkte groep spermaleveranciers onder de naam GES een fokwaardelicentie aan te vragen bij het productschap. Deze licentie is inmiddels verleend en in April 2010 heeft het GES voor het eerst de Nederlandse fokwaarden gepubliceerd. Hiermee is de NVO effectief buitenspel gezet om fokwaarden te publiceren omdat de aanlevering van betrouwbare gegevens uit het stamboek in de praktijk niet mogelijk is gebleken, ondanks dat ze daar formeel toe gerechtigd is. Het NVO heeft besloten zich voorlopig te richten op een waakhondfunctie van de sectorbelangen in de rundveehouderij.

Doel

Een stabiele vertegenwoordiging van sectorbelangen te krijgen bij de veeverbetering

- *middels een opbouwend kritische houding*
- *om als brancheorganisatie het aanspreekpunt van overheid en andere instanties te zijn*
- *binnen een termijn van 3 jaren te bereiken en anders heroverwegen*

Begrenzingsen

De NVO heeft beoordeeld dat het zelf publiceren van betrouwbare fokwaarden met sectorbreed draagvlak voorlopig niet mogelijk zal zijn zonder een langdurige juridische strijd met onzekere uitkomst. Het GES heeft voorlopig deze rol overgenomen respectievelijk afgedwongen, maar het zal nog moeten blijken of stabiel kan worden voldaan aan de door het productschap gestelde minimale eisen voor de licentie. De onderliggende fundamentele tegenstellingen zijn in het GES nog steeds aanwezig:

- Er is nog steeds sprake voor zeer scheve machtsverhoudingen tussen de deelnemers van het GES terwijl zij elkaars concurrenten zijn op de Nederlandse spermamarkt. Deze verhoudingen werken door in de bijdragen die deelnemers moeten leveren in de aanzienlijke kosten voor de fokwaardeschatting en -publicatie.
- Voor spermaleveranciers zijn fokwaarden een belangrijk onderdeel van de marketing aanpak om de commerciële doelen van het bedrijf te behalen.
- De deelname van een groep sperma-importeurs (VSI) is een belangrijke legitimatie voor het GES, maar tot op heden hebben een aantal importeurs zich benadeeld gevoeld bij de omrekening van buitenlandse fokwaarden naar Nederlandse fokwaarden. Het wordt een belangrijke testcase of dit probleem voor alle deelnemers naar tevredenheid kan worden opgelost.
- Veel veehouders zijn van mening dat de rundveefokkerij uit balans is geraakt en zoeken naar een duurzame, zelf-redzame koe passend bij groter wordende bedrijven. De spermaleveranciers zijn hard bezig hier op in te spelen, maar dat zal niet precies op dezelfde manier zijn.
- Het GES heeft al in haar tweede draai Genomics in de fokwaarden verwerkt, maar voorlopig is het een fokkerijversnelling met hoog marketing gehalte en met verschillende investeringsbelangen tussen GES deelnemers. Het is een jonge wetenschap met veel

statistiek, weinig fundamenteel begrip en daardoor weinig risicoanalyse van lange termijn effecten voor de populatie. Veehouders vragen vooral om koeien die beter in balans zijn en voorlopig lijkt de genomics hype eerder een extra risico op dit punt dan een voordeel te bieden.

- Bij de drang om wereldspeler te worden kan op enig moment voor CRV de balans omslaan en het nadelig worden om slechts in één land als uniek business model een stamboek in het in huis te hebben. Dit terwijl concurrenten in geen enkel ander land een vergelijkbare situatie heeft.

De NVO zal zich voorlopig concentreren op het kritisch volgen van het GES op deze punten en daarmee zoveel mogelijk invloed uitoefenen in het belang van de rest van de sector. Dit zal gebeuren met opbouwende kritiek, zodat ten alle tijden als volgende fase naar een definitieve stabiele oplossing kan worden toegewerkt met het trekken van lering uit de vroegere NVO problematiek en de GES aanpak. Deze waakhondfunctie zal worden ingevuld met:

- Het verzamelen van feiten, het onderzoeken van oorzaken en het ondervragen van experts.
- Het publiceren van de resultaten met constructieve toonzetting
- Het informeren en beïnvloeden van autoriteiten, GES en belanghebbende

Aannames.

- De NVO heeft zich kunnen ontdoen van alle oude verplichtingen met de daaraan verbonden kosten. Dat zijn onder andere de CAO onderhandelingen en afspraken.
- De genoemde onderzoeken zullen door experts uit eigen gelederen pro deo kunnen worden uitgevoerd.
- Het regelmatig informatie uitwisselen met alle deelnemers zal heel erg belangrijk zijn, maar dat kan in principe allemaal gebeuren via email en een levendige website zonder kosten
- De voornaamste kosten zullen bestaan uit het beleggen van 1 of 2 vergaderingen per jaar met alle deelnemers.
- Hierdoor kunnen de jaarbijdrage per deelnemende organisatie laag blijven.

Deelname

De NVO zal een platform bieden aan alle belanghebbende partijen in de Nederlandse rundvee verbetering die zich nu niet vertegenwoordigt voelen. Dit zijn bijvoorbeeld KI organisaties, stamboeken, melkcontrole organisaties, inseminatieclubs en fokkerijadviseurs. Daarnaast hopen we vertegenwoordigers van veehouders te mogen verwelkomen als de meest directe belanghebbenden. Met de lage deelnamekosten wordt er ingezet op een grote deelname en daarmee een breed draagvlak

Afleverpunten

- Per deelnemersvergadering
  - verantwoording afleggen van uitgevoerde activiteiten
  - voorleggen van een aangepast tactisch plan
  - taakverdeling
- Eindpunt
  - Er moet een nieuwe rol voor de NVO ingevuld worden als onderdeel van een stabiele oplossing voor het probleem.
  - De NVO in de hier voorgestelde rol heeft geen toegevoegde waarde meer.

Functionele en juridische vorm

De statuten zijn aangepast om als vereniging de eindzeggenschap bij de leden te hebben zonder dominantie van enige partij.